

Història de la C.A.C. Plana de Vic

Primera part

El jovent que estem a la Cooperativa hem volgut esbrinar una mica els inicis de la mateixa, ja que ens hem enterat que ara fa uns 15 anys que es va formar l'entitat, ens ha interessat conèixer el com i el perquè de la seva creació, així com saber les dificultats, anècdotes i persones que les van viure.

Hem tingut una sèrie d'entrevistes amb persones que van viure la CAC des del primer dia, i d'elles hem anat recollint les següents dades i vivències.

ANY 1966

Durant els anys 60, si ho recordeu, era l'època d'aquells famosos Planes de Desarrollo que ho havien d'arreglar tot. Dins d'aquest context, cap a la tardor de l'any 66 es desenvolupava a la nostra comarca un Consejo Económico Sindical Comarcal que era com una mena d'estudi que a nivell de comarques es realitzava per estudiar la problemàtica, ja fos econòmica, industrial, agrícola, de serveis, sanitat, etc. per a cada comarca.

Dins d'aquest Consejo Económico Sindical Comarcal de l'any 66, i en la Ponència d'Agricultura, s'estudia i analitza la problemàtica de la pagesia de la Comarca de la Plana de Vic, i de la gent que era a la ponència, surt la idea de crear un organisme que coordini els pagesos i intenti solucionar alguns dels problemes econòmics i d'organització que es van detectar. En aquells moments, en la conclusió no va quedar ben clar si s'havia de formar una cooperativa o un Grup Sindical. Encara que semblés poca cosa, però aquestes dues paraules ja indicaven dues maneres d'entendre les coses.

Hem de recordar que en aquesta època de que estem parlant, pràcticament els únics serveis pels pagesos eren o bé les Hermandades o bé comerciants particulars.

Doncs bé, a partir de la conclusió de la ponència d'Agricultura que abans hem dit, i amb l'ambient ja procooperativista d'altres persones, es va caldejar l'opinió per a formar una cooperativa, de manera que el dia 10 de novembre de 1966 es celebra la primera Assemblea d'Iniciació de la Coopera-

tiva Agrària Comarcal Plana de Vic, que tenia com a socis promotors a en Xavier Calderó, Pau Espona, Josep Feu, Ramon Fontarnau, Ramon Genís, Josep Ma Homs, Josep Pladelasala, Lluís Reixach, Bernat Rovira, Josep Saborit, Climent Sadurní, Jaume Serrabasa, Joan Solà, Just Treceño, Josep Vila, Josep Vilalta, Josep Vilella i les Germandats de Pagesos de Vic, Torelló i Santa Maria de Corcó. D'aquests primers socis, en surt una Junta Promotora presidida per en Ramon Genís.

Acabada aquesta assemblea de constitució, s'envia a la Jefatura Nacional de la Obra Sindical de Cooperación, a través de la Jefatura Provincial de Barcelona, tota la documentació necessària per a la constitució de l'Entitat.

Durant aquests mesos de novembre i desembre del 66, la junta promotora envia a tots els pagesos de la comarca, una circular informativa del que s'estava fent, i a més van fer per 13 pobles de la comarca unes xerrades d'informació. Durant aquesta etapa inicial s'ha de remarcar que hi va haver el recolzament constant del Cap del Servei d'Extensió Agrària, el Sr. Antoni Sardà, que va ajudar molt a que això tires endavant.

ANY 1967

Amb data del 13 de Gener del 67, es va rebre un escrit de l'Asesoría Jurídica de la Obra Sindical de Cooperación, dient que s'havien de fer uns retocs als Estatuts que havien presentat, per ajustar-se a la Llei General de Cooperatives vigent en aquell moment

A partir d'aquest moment comença el llarg i obscur camí d'aprovació dels Estatuts. En teoria hi havia el Secretari de la C.A.C., que alhora ho era de la Germandat, que se n'havia de cuidar de vetllar-ho, però la qüestió és que fins el 18 d'octubre d'aquest any no es rep un avís de l'*Obra Sindical de Cooperación*, dient que han passat tota la documentació degudament rectificada cap el Ministeri de Treball que havia de donar l'aprovació.

ANY 1968

Anaven passant els mesos i aquí no es rebia cap contesta de Madrid, dient si o no. De totes maneres això no volia pas dir que s'estés parat i la Cooperativa mentre tant havia organitzat ja un servei de Control Lleter. Els primers a fer-ho van ser en Pau Espona, en Nazari Alibés i l'Estrada Vilarasa.

Està clar, per tirar endavant les activitats que la cooperativa anava fent, feia falta alguna persona fixa que s'en cuidés de fer les gestions, i la primera persona que es va contractar va ser a l'Isern, que es dedicava a les tasques del control lleter i altres qüestions administratives. Tot això ho feia en un local que la Germandat de Pagesos va cedir en els seus locals del carrer Morgades de Vic.

De totes maneres i tornant a l'assumpte dels Estatuts, com que es veu que hi havia una llei que deia que si no et deien que no, volia dir que et deien sí, doncs com que havia passat prou temps per donar una resposta, es va enviar el 10 de gener d'aquest any una instància a la "Organización Sindical" a Madrid, dient que ens consideràvem aprovats els Estatuts per silenci administratiu, i demanàvem l'autorització per celebrar l'Assemblea General de Constitució.

Aquesta Assemblea General de Constitució es va celebrar el dia 24 de març del 68, i la presidia en Ramon Genís, essent el Secretari en Josep Vergés. D'aquesta assemblea en va sortir elegida una Junta Rectora presidida per en Pau Espona. Però resulta que segons la llei d'aquella època només podien celebrar l'Assemblea constitutiva els socis promotors de la Cooperativa, i com que a l'Assemblea n hi havien anat altres, resulta que legalment no va ser vàlida i se'ls va comunicar que l'havien de repetir amb la presència només dels socis promotors.

Be, pel Maig del 68 es torna a repetir l'Assemblea Constitutiva amb els socis promotors, i després es va fer una ampliació de Junta perquè legalment hi poguessin accedir la gent nova que no havia estat entre els promotors.

Mentrestant la CAC anava creixent, i en aquest mes es va afegir al Control Lleter l'Àngel Cases. De totes maneres, les condicions d'actuació de la cooperativa eren molt humils, i com exemple els anàlisis de

greix de la llet es feien a la cuina del domicili particular del controlador.

Una altra de les activitats que en aquesta època ja va portar a terme la CAC, va ser una importació de vaques de Dinamarca pels socis que feien control lleter. També es parlava de crear una Caixa Rural pròpia, però aquesta iniciativa no va arribar a fructificar, perquè en aquell temps, que era quan tothom posava porcs i en aquesta comarca mes que haver-hi estalvi, el que hi havia era inversió, i per tant la gent no tenia pas capital de sobra per a posar a la Caixa.

Amb totes les penes i dificultats del moment, la confirmació oficial de la legal constitució de la cooperativa encara no havia arribat, de manera que la Junta va decidir que en Pau Espona, en Just Treceño i en Josep Saborit anessin a Madrid a veure on s'havien encallat els Estatuts.

A Madrid van anar a parlar amb el Director General de Promoció Social del Ministeri de Treball, però parlar amb ell no va ser tant fàcil, ja que quan van arribar al seu despatx, les secretaries els hi van dir que el "Jefe" no hi era, que havia anat a Astúries i que no sabien quan tornaria. Ells, tossuts, van dir que no havien pas vingut des de la Plana de Vic per a tornar a marxar amb les mans buides, i van dir que molt bé, que ja l'esperarien que tornés.

A la tarda, havent dinat, hi van tornar anar, i ves per on que el senyor ja havia tornat d'Astúries i els va atendre la mar de bé, prometent que tot s'arreglaria.

Tot i aquestes peripècies, la Junta no es desanimava i per l'11 de novembre encara s'envia una circular als socis, comunicant que es posa a la seva disposició un servei d'Inseminació Artificial, pel preu de 350 pessetes la dosi, amb dret a una repetició. Finalment, pel 19 de novembre del 68, arriba un escrit comunicant l'aprovació de la Cooperativa Agrària Comarcal Plana de Vic, però per via normal, no pas per silenci administratiu, encara que hagués passat tant de temps. Per tant, segons el Ministeri de Treball ara s'havia de tornar a celebrar una Assemblea de Constitució.

Això volia dir que totes les activitats econòmiques que s'havien fet fins aquell moment no les havia fet una entitat legalment constituïda, però lo important és que s'haguessin fet. A partir d'aquest moment la C.A.C. quedava inscrita en el Registre Oficial de Cooperatives amb el N.º 16.231.

ANY 1969

El 26 de gener d'aquest any, es celebra per fi la primera Assemblea de constitució de la CAC legalment es presentà a presidir-la el Delegat de l'Organització Sindical, Sr. Pladevall. De fet la cooperativa era la tercera vegada que es constituïa per problemes administratius. En aquesta nova assemblea es torna a elegir President de la Cooperativa a en Pau Espona.

La primera acta de la Junta de la Cooperativa es redacta el dia 13 de mars del 69 començant així el llibre oficial d'actes.

És el 28 de juny d'aquest any que es celebra una Assemblea Extraordinària de socis, amb la decisió d'ampliar la Junta amb nous vocals, entre els quals van ser elegits en Joan Solà Vila, en Josep Codinachs i en Josep M. Prat.

S'acorda també posar una quota de 500 Ptes. per a eixugar les despeses de l'entitat, que en l'etapa anterior, representava un dèficit de 62.798'75 Ptes.

El dia 3 de juliol, en reunió de Junta s'acorda crear una comissió que estudiï la possibilitat de comercialitzar porcs reproductors de races selectes, però hi van haver moltes dificultats i no va donar resultat.

(Foto 1)

Antic local de la Cooperativa al carrer de la Ramada

En la reunió del dia 6 d'agost la Junta acorda traslladar el local social al carrer de la Ramada, 10, local cedit per en Ramon Genís, i s'en pagava un lloguer de 2.500 Ptes. Per a realitzar les feines de despatx es va haver de llogar una màquina de calcular per 150 pessetes/mes durant dos anys, però al final es va comprar per 3.000 Ptes. En aquest nou local es va començar a vendre medicines pel bestiar, i productes fitosanitaris. De totes maneres la situació econòmica de la cooperativa era caòtica, i per trobar una nova font d'ingressos es va establir un servei de venda de taronges (marca Montserrat), que atenia l'Isern en el mateix local del carrer de la Ramada.

Fins aquest moment, la cooperativa havia tingut un creixement més aviat lent. Es donava la circumstància que hi havia com a socis tres Germandats de Pagesos, que portaven a terme unes activitats econòmiques i que frenaven que les desenvolupés la mateixa cooperativa. Aquesta situació es va resoldre quan el 17 de desembre del 69,

les Germandats de Vic, Torelló i Sta. Mª de Corco van presentar la seva baixa com a socis de la CAC Al final d'aquest any el nombre de socis era 186.

ANY 1970

El 21 de gener es fa soci de la "Cooperativa de Criadors de Ganado de Cerda" amb la finalitat de subministrar-se de pinso per uns 35 socis i la quantitat de 800.000 kgs/any.

(Foto 2)

Visita dels Srs. Wj H. Stone i Dr. Blanco, especialistes

Pel febrer d'aquest any la "Delegación Provincial de Agricultura" cedeix un Milk-Tester al Grup de Control Lleter per fer l'anàlisi del greix de la llet.

En aquesta època es va haver de contractar una secretaria per ajudar l'administració de la CAC.

Pel mes d'octubre hi ha una polèmica entre alguns membres de la Junta que opinaven que hi havia la necessitat de contractar un executiu que portés a terme les decisions de la Junta, en front d'un altre sector que opinava que s'havia de portar personalment pels membres de la Junta. Aquesta diferència de parer va provocar que en Josep Vilalla i en Nazari Alibés dimittissin.

ANY 1971

Pel mes d'abril d'aquest any es torna a parlar de la creació d'una Granja de Selecció Porcina. Aquesta vegada es va arribar fins a fer un projecte amb plànols i pressupost i fins i tot es tenien mirats uns terrenys on situar-la. Però al final no es va arribar a fer, entre altres motius perquè hi havia un gran problema amb la Pesta Porcina Africana que en aquest any va atacar fort.

Degut a que la secretària que havia entrat l'any abans va plegar es va tenir la necessitat de buscar-ne una altre i la Junta va decidir que si es podia fos una noia de pagès filla d'un soci, i que tingués una formació per feina d'oficina escollint per aquesta tasca a la Margarita Taña.

ANY 1972

Durant aquest any es van anant fent gestions i reunions per estudiar les possibilitats de tirar endavant el projecte de fer la fabrica de pinso. La qüestió no era pas senzilla i s'havia d'anar amb peus de plom.

Es va fer una enquesta entre 110 socis per estudiar la possibilitat de fer una fàbrica de pinsos pròpia. Hem de tenir en compte que en aquest època s'havien posat molts porcs i s'havien fet moltes granges noves. A la vegada hi va haver una gran carestia de soja, i molts fabricants de pinso la substituïen per altres fonts proteïques que no donaven el mateix resultat que la soja; la qüestió que el bestiar no creixia i el pinso es gastava igual.

Amb tota aquesta problemàtica, el resultat de l'enquesta va dir que el 80% dels enquestats estaven d'acord a fer la fabrica de pinsos.

Pel desembre del 72 s'autoritza per part de la cooperativa, la instal·lació a Vic, d'una delegació de la Caixa Rural Provincial. La nostra cooperativa va passar a ser-ne soci immediatament.

A l'any 72 el nombre de socis va arribar a 205

ANY 1973

El dia 11 de gener s'instal·la a Vic la Caixa Rural Provincial.

El dia 20 de gener es crea una comissió de la cooperativa per parlar de la creació de la fabrica de pinso, juntament amb joves dels planters d'Extensió Agrària entre els quals hi havia en Josep Ma Vall, en Joan Cases, en Josep Pares, en Josep Costa i altres.

També s'hi va afegir un Grup Sindical de Colonització de Calldetenes que volien fer-se una fabriqueta de pinso. Tots plegats van decidir que en lloc de fer-ne una de petita cada un dels grups, era millor agrupar-se i fer-ne una tots plegats.

El tres de març es canvia de nou de local social i es trasllada ara al carrer de la Fusina, n ° 25, que és l'actual despatx.

(Foto 3)

Membres de l'equip de redacció d'aquesta història en sessió de treball, amb els Srs Isern, Vilella, Espona i Genis.

Pel 17 d'agost es celebra una reunió al Casal d'Acció Catòlica per concretar de fer la fàbrica de pinso. Entre 27 socis es comprometeren a portar 2.510.000 ptes. i calcularen gastar uns 245.000 kgs. de pinso al mes.

A partir d'aquí podem dir que comença l'etapa amb la nova gent i el nou impuls que va donar la fàbrica de pinso que formarà la 2a part de la història de la Cooperativa que publicarem en el proper butlletí.

Elaborat per: **Lluís Muntal, Agustí Oliver, Eudald Sentmartí i Toni Solà.**